

Vánoční stromky

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

- **První vánoční stromek v zemích Koruny české byl vystrojen v roce 1812 Janem Karlem Leibichem, a od té doby jsou vánoční stromky oblíbeným a žádaným výrobkem přidružené lesní těžby.**
- **Podle statistických přehledů jich bylo v ČR ročně vyráběno 1,5 milionu. V Německu se jich ročně prodává 22 milionů a v USA 45 milionů.**

I když prodej živých stromků klesá vlivem dovozu umělých stromků z Asie, lze předpokládat, že zánik živých vánočních stromků nenastane nikdy.

- **Získávání vánočních stromků z výchovných zásahů (pečlivě plánovat čas provedení) a z krajnic cest je čím dál obtížnější, a to zejména s ohledem na snižující se počty sazenic při výsadbě a zvyšující se nároky na kvalitu (vzhled) stromků.**
- **Proto se postupně rozšiřuje pěstování stromků na plantážích (hlavně borovice černá a exoty, ale i borovice lesní) a v kořenáčích.**

S ohledem na současné a budoucí ceny vánočních stromků lze předpokládat, že rentabilita plantáží bude vzrůstat při produkci na trhu žádaných dřevin:

Abies alba, A.grandis, A.concolor, A.cephalonica,

A.nordmaniana, A.koreana, A.lasiocarpa, A. procera

Pinus nigra, Pinus strobus, Pinus uncinata, Pinus cembra, Pinus strobus,

Picea alba, Picea nigra, Picea omorica, Picea sitchensis, Picea orientalis, Picea pungens

Pseudotsuga sp.,

Tsuga canadensis,

- **Plantážní pěstování vánočních stromků má dlouholetou tradici v Dánsku, SRN, USA, Kanadě, Skandinávii, Rusku, Rakousku (nově v Irsku).**
- **V těchto zemích se vánoční stromky pěstují jak velkovýrobně na plantážích, tak malovýrobně na zahradách a různých volných plochách.**
- **V Rakousku existuje organizace producentů vánočních stromků, zabývající se optimalizací jejich pěstování.**

U nás je obdobná organizace

Sdružení pěstitelů ván.stromků západní Evropy

**SDRUŽENÍ PĚSTITELŮ
VÁNOČNÍCH STROMKŮ**

Pražská 110

Kostelec n.Černými lesy

281 63

**Christmas Tree Growers Association
of Western Europe**

Christmas Tree Growers Association

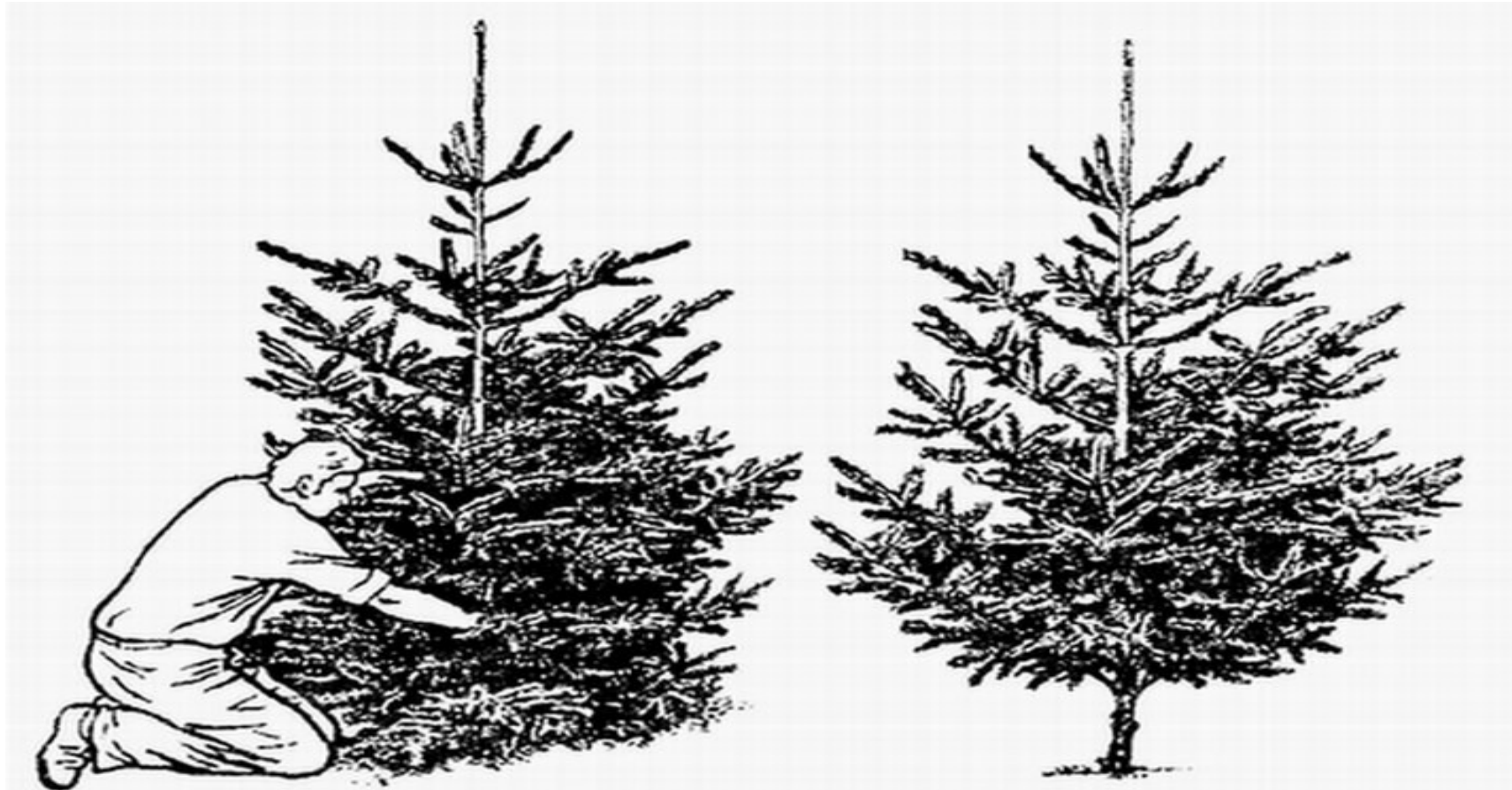

- **Nejvyšší využití plochy je při trojúhelníkovém sponu.**
- **Sazenice se vysazují starší a vyspělé o výšce 30 až 40 cm (lépe se u nich poznají dědičné vlastnosti)**
- **Tomu odpovídají sazenice borovic 1/1-2, douglasky 1/2, jedlí 2/2-3 a smrků 2/2-3.**
- **Ze způsobů výsadby se nejlépe osvědčuje sadba jamková při velikosti jamek 30 x 30 až 50 x 50 cm (ruční, nebo hloubení jamek jamkovačem).**

- **Nevyhovuje sadba koutová a zpravidla ani sadba strojová.**
- **Použití herbicidů proti buřeni urychluje růst stromků, ale zvyšuje riziko anomálií výhonků a snižuje počet pupenů, a tím i větvení.**
- **Mechanické vyžínání buřeně travními sekačkami a křovinořezy zvyšuje riziko poškození a zničení stromků.**
- **Proto se rozvíjejí biologické způsoby likvidace buřeně (kachny v počtu 100ks/ha, husy 50ks/ha).**

- **Hustotu větvení stromků lze ovlivnit speciálními hnojivy bez chlóru. Při prodeji stromků jsou ceněny ty, které mají přesleny blízko u sebe a větve nepřiliš dlouhé.**
- **Výškový přírůst zrychluje ve 3. a 4. roce po výsadbě. Proto se používají různé metody umělého omezování růstu. Např. odstraňování jehlic z terminálu, provrtání kmínku v horní třetině výšky vrtákem o průměru 8 mm, zaškrcování kmínku drátem, nařezávání kmínku pilkou (6 až osmi mělkými řezy), narušení kambiálního pletiva terminálního výhonu speciálními kleštěmi a zastiňování terminálu plastovou trubkou.**

- **Jednoduchým a účinným způsobem je omezení velikosti asimilačního aparátu odstraněním větví přízemního přeslenu (možno využít na ozdobný klest).**

- **Důležité je udržovat plochu bez buřeně, protože zástin spodní části stromku buření stimuluje výškový růst.**
- **V Americe jsou požadavky značně odlišné od Evropy.**

Tam se požadují stromky husté, tvarované stříháním do kužele, u kterých je vzhledový význam přirozeného větvení potlačen.

Na plantážích se tam pěstují pro Evropu nezvyklé dřeviny: *Juniperus virginiana*, *Cupressocyparis leylandii*, ...

Podle platné, ale nezávazné oborové normy ON 48 0051 se posuzuje:

- **přímost kmínku,**
- **pravidelnost růstu,**
- **stejnost délek větví v jednotlivých přeslenech,**
- **počet větví v přeslenech**
- **vzdálenost přeslenů od sebe**

Vzdálenost přeslenů je maximálně

- **do 50 cm u smrku**
- **do 60 cm u borovice,**
u ní se u stromků nad 2 m délky připouští až 70 cm
(míry platí pro nejhorší, tj. druhou jakost).

Za vadu se považují suché větve, polámané větve, nažloutlá barva jehlic (častá vada u borovice) a opadávající jehličí.

- **Stromky se zařazují do tří tříd jakosti**

výběr,

I. jakost,

II. jakost),

a podle délek do osmi stupňů délek

(při stoupání po 0,5 m).

**Horší jakost než II. nesmí být prodávána, a stromek musí být
rozřezán na ozdobnou klest!**

- **Terminál se zařazuje do délky stromku celý, ale za dolní konec se považuje poslední přeslen + 20 cm. Část stromku přesahující 20 cm se do délky stromku nezapočítává!**

Těžba vánočních stromků začíná obvykle 15.listopadu (dříve jen v případech, kdy jsou vyrobené stromky uloženy v klimatizovaných chladírnách), a pokud se netěží z plantáží, musí být jejich výběr podřízen pěstebním hlediskům a nikoliv obchodním zájmům.

*Cílové stromky v oplocenkách i mlazínách, zejména *Abies grandis*, douglasky, ale i borovice, je třeba záměrně "mrzačit" vyřezáním větví v nejvíce viditelných přeslenech.*

„Zmrzačení“ boroviček jako prevence krádeže

- **Stromky se před expedicí váží do balíků po deseti (pěti), téže dřeviny, téže délky a téže jakosti.**
- **Velikost balíku je dána jeho fyzickou zvládnutelností, protože se s nimi manipuluje výhradně ručně.**
- **Při skladování se balíky i jednotlivé stromky stavějí do kuželovitých hromad (pyramid) aby se nezapařily a nepoškodily. Klást je na zem, nebo je vrstvit na sebe proto není přípustné!**

- **Doprava stromků se realizuje po ose, nebo železničními vagóny. V obou případech musí být ložná plocha pečlivě vyčištěna od předcházejícího nákladu a doporučuje se použití uzavřených vagónů a aut s krytou ložnou plochou.**
- **Kvantitativní převjímká dodávky se obvykle provádí až v místě plnění, a množstevní ztráty při transportu tak jdou k tíži dodavatele.**

Předprodejní úprava stromků může spočívat v konečné úpravě vzhledu:

- **zástřihem větvíček,**
- **aplikací antitranspirantů**
(mohou být doplněny leskem a vůní),
- **ofrézováním spodní části kmínku pro upevnění**
do stojanu
- **balením do síťovinového rukávce.**

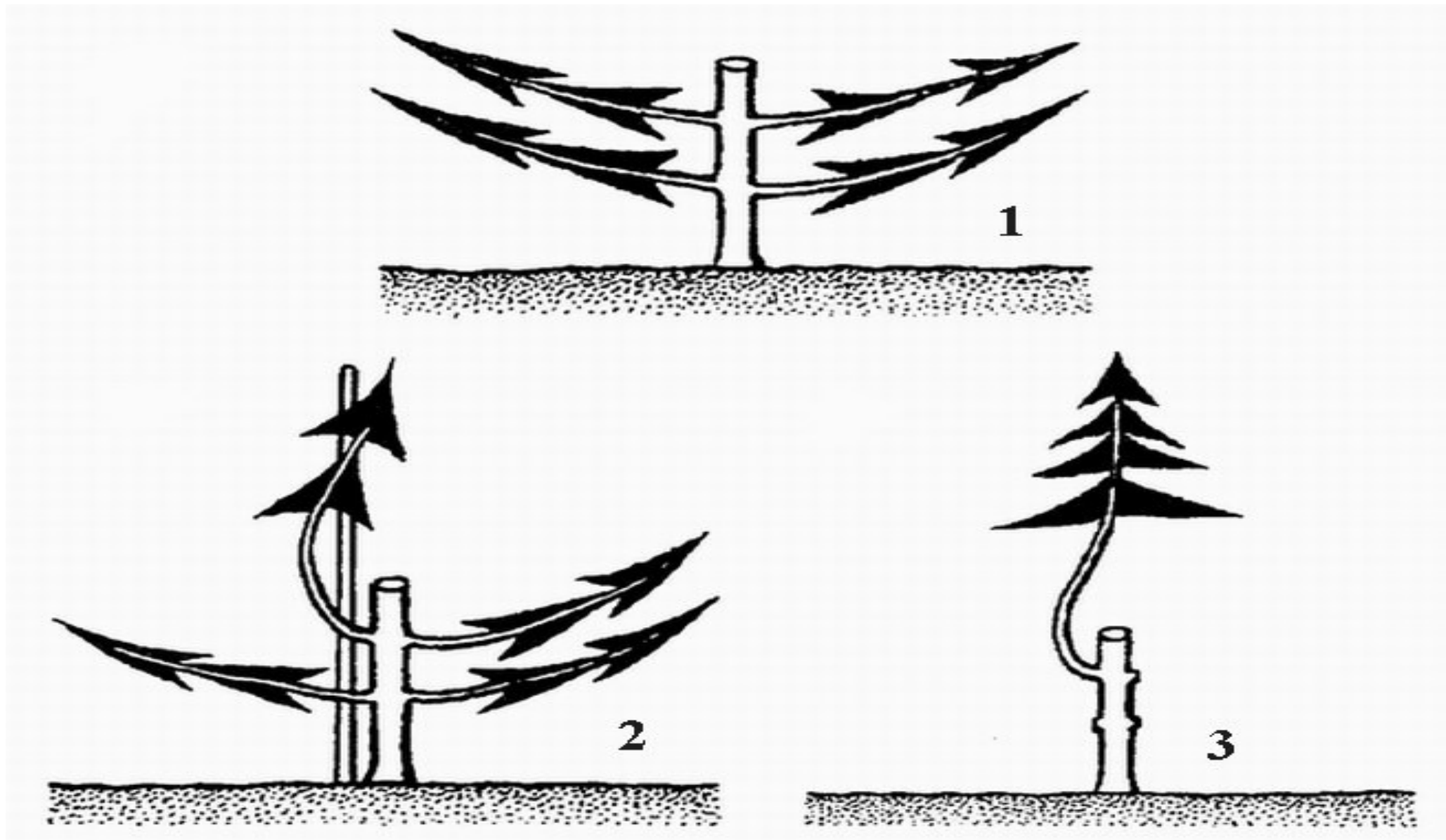

**Stromky nízké kvality
z krajnic cest**

**„Rovnátko“ přeslenů
pro pěstování stromků
na plantáži**

Pěstování náhradního vrcholu

Weihnachtsbäume

zum Selbstschlagen

Samstag vor dem 3. Advent

von 10.00 - 16.00 Uhr

Poutač na „samoobsľuhu“

Balička stromků

Vánoční stromky

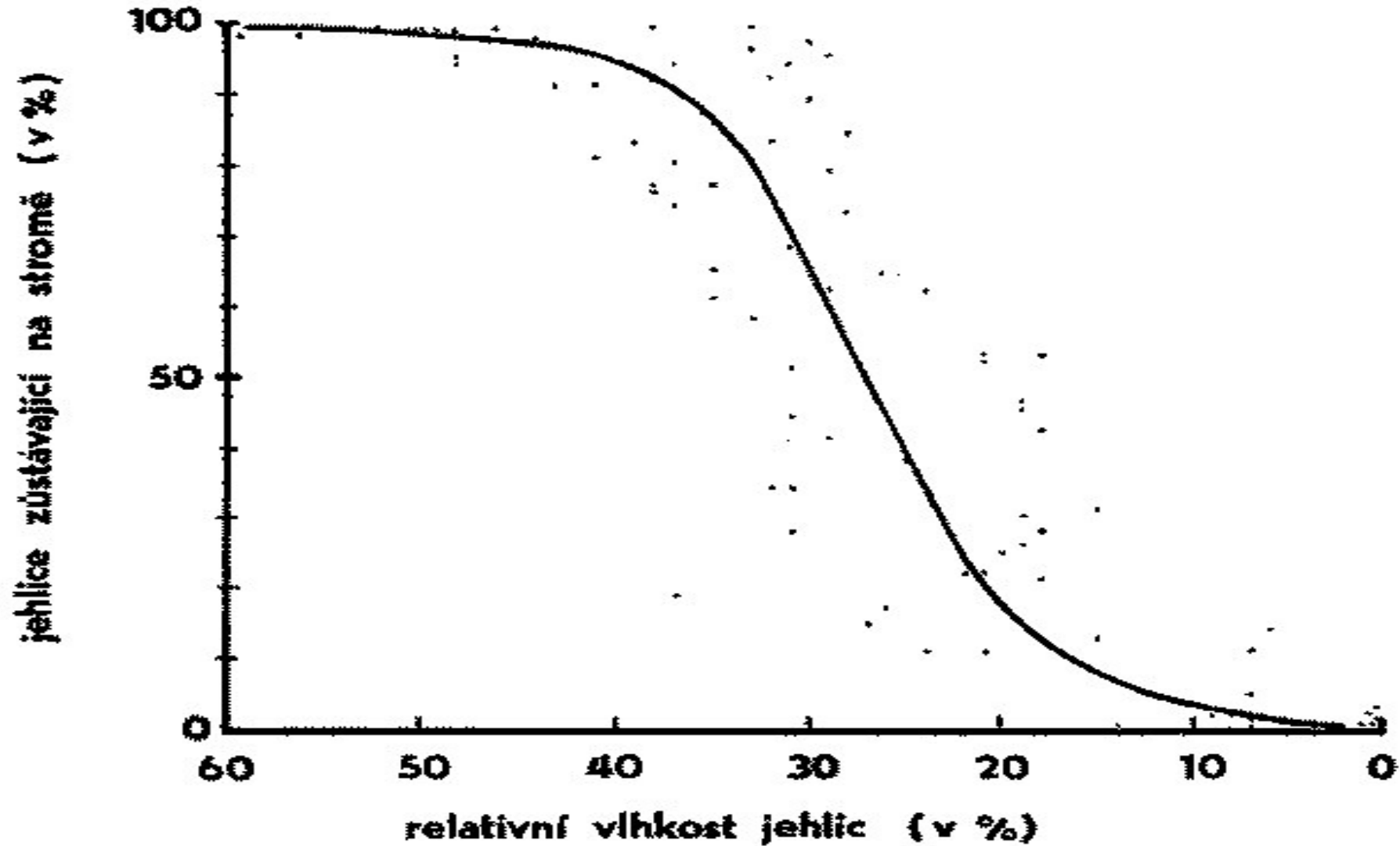

Frézování oddenků

Výstavní stojan

Vztah mezi vlhkostí stromku a opadem jehlic

Stojánek s vodou

Děkuji za pozornost.